

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

Gemeente Arnhem
P. Wessels
Postbus 9200
6800 HA ARNHEM

Dienst Regelingen

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
www.drloket.nl

T 0800 - 22 333 22
F 070 - 378 61 39
ffwet@minlnv.nl

Onze referentie

Aanvraagnummer
FF/75C/2012/0231.toek.sh

Bijlagen

2

Datum 23 april 2013
Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte mevrouw Wessels,

Naar aanleiding van uw verzoek van 2 augustus 2012 en de aanvullingen hierop van 3 december 2012 en 22 april 2013 geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2012/0231, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van nesten, helen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de bittervoorn, alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van nesten, helen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de bittervoorn.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Herstructurering wijk Malburgen" gelegen in de gemeente Arnhem. Het betreft de herstructurering van de wijk Malburgen. Het project heeft tot doel het vernieuwen en verbeteren van het woonmilieu, woningverbetering en verbetering van de voorzieningen en groenstructuur. Daarnaast worden de gebruiksmogelijkheden van het omringende groen vergroot en de slecht functionerende openbare gebieden heringericht. Een deel van het project is reeds gerealiseerd. Inmiddels zijn 1.271 stuks woningen gesloopt en zijn 1.020 nieuwe woningen gerealiseerd. Er zullen nog enkele gebouwen gesloopt worden, wordt slecht één oever geherprofileerd en zal de groenstructuur aangepast worden.

Voor het project 'Malburgen' is bij besluiten van 19 januari 2004 en 18 september 2006 ontheffing verleend met kenmerk FEF27b/2002/063a, respectievelijk FF/75C/2006/0130A. De ontheffing van 8 januari 2008 met kenmerk FF/75C/2007/0325 verving deze beide ontheffingen. Op 27 februari 2012 is ontheffing verleend met kenmerk FF/75C/2007/0325B. Onderhavige aanvraag betreft een verlenging van dit besluit.

Dit besluit heeft geen betrekking op niet het gebied rond de Nijmeegseweg en de sloop van het scoutinggebouw/DWS aan de Veerpolderstraat. Deze zullen respectievelijk pas na 2020 en 2025 ontwikkeld, dan wel gesloopt worden.

Dienst Regelingen

Datum
23 april 2013

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2012/0231

Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de brede wespenorchis (*Epipactis helleborine*) en de veldsalie (*Salvia pratensis*), alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 10 voor wat betreft exemplaren van de steenmarter (*Martes foina*), alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*), boomvalk (*Falco subbuteo*), gierzwaluw (*Apus apus*), groene Specht (*Picus viridis*), grote bonte specht (*Dendrocopos major*), huismus (*Passer domesticus*) en de sperwer (*Accipiter nisus*), alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9, 10, 11 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de rugstreppad (*Bufo calamita*) en de bittervoorn (*Rhodeus cericeus*).

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De brede wespenorchis en de veldsalie zijn beschermde inheemse plantensoorten als bedoeld in artikel 3, lid 1, van de Flora- en faunawet. De gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, steenmarter en de watervleermuis zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet. Vogels zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en faunawet. Voor vogels is alleen ontheffing nodig indien het nest valt onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Hieronder zal dit nader worden toegelicht. De rugstreppad is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet. De bittervoorn is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder d, van de Flora- en faunawet. De gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en de rugstreppad zijn tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, diersoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. De bittervoorn is tevens opgenomen in bijlage 1, behorende bij het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten¹.

¹ Besluit vrijstelling beschermde diersoorten (Stb. 2000, 525), laatstelijk gewijzigd bij Stb.2011, 147.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 8 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet is het onder meer verboden om beschermde inheemse plantensoorten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen; te vervoeren en onder zich te hebben.

Dienst Regelingen

Datum

23 april 2013

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0231

Op grond van de artikelen 9, 10, 11 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet is het onder meer verboden om beschermde inheemse diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen; opzettelijk te verontrusten; nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren; te vervoeren en onder zich te hebben.

Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

Tot voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld holen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Vrijstelling brede wespenorchis

Op grond van artikel 75, lid 1, van de Flora- en faunawet kan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur vrijstelling worden verleend van de bij of krachtens de artikelen 8 tot en met 18 van de Flora- en faunawet bepaalde verboden.

Vrijstellingen worden onder andere geregeld in het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. Op grond van artikel 16b, lid 1, van dit besluit gelden de verboden, bedoeld in de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet niet bij een viertal onder de subleden a tot en met d onderscheiden situaties². Op grond van artikel 16b, lid 2, sub a, van dit besluit gelden de vrijstellingen bedoeld in lid 1 ten aanzien van bij ministeriële regeling³ aangewezen beschermde dier- en plantensoorten.

² Onderscheiden situaties:

- a. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen en berm en in het kader van natuurbeheer;
- b. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw en de bosbouw;
- c. bestendig gebruik;
- d. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

³ Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet (Stcrt. 2002, 51 laatstelijk gewijzigd bij Stcrt. 2010, 12658).

Omdat de brede wespenorchis behoort tot deze bij ministeriële regeling aangewezen beschermde dier- en plantensoorten en de werkzaamheden, voortvloeiende uit het project waarvoor u ontheffing aanvraagt, vallen onder genoemde vrijstellingssituaties, is in uw geval bovenomschreven vrijstelling van toepassing op deze soorten. De zorgplicht uit artikel 2 van de Flora- en faunawet is wel van toepassing. Maatregelen daartoe zijn in de ontheffing opgenomen onder 'Zorgplicht'.

Dienst Regelingen

Datum
23 april 2013

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2012/0231

Afwijzing veldsalie

De veldsalie komt niet voor in de nog te ontwikkelen delen van de wijk. Ontheffing is daarom niet aan de orde.

Afwijzing laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis

Van de laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis zijn geen voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen vastgesteld.

De laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis foerageren voornamelijk bij Wheme, de dijkzone, Malburgen-west en de nevengeul. Daarnaast vormen de Nijmeegseweg en de route langs Wederikpad-Wederikstraat-Lavendelstraat-Pimpernelstraat en de route langs de watergangen aan de Visserlaan naar de Fluitekruidstraat belangrijke vliegroutes. De laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige vleermuis en de watervleermuis hebben geen voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen, waardoor het aannemelijk is dat de vliegroutes en foerageergebied niet van essentieel belang zijn, dar in casu geen sprake is van samenhang tussen deze functies. Aantasting van foerageergebieden en vliegroutes is immers enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn.

Daarnaast wordt de groenstructuur in de delen Wheme, dijkzone, Malburgen-west en de nevengeul versterkt of nog versterkt. Er wordt rekening gehouden met de verlichting. De maatregelen die in dit kader worden uitgevoerd voor de gewone dwergvleermuis zullen ook een positief effect hebben op deze soorten vleermuizen. Wel is van belang voor de ruige dwergvleermuis dat de verlichting niet intensiever wordt dan heden. Ontheffing is dan ook niet nodig.

Afwijzing groene specht en grote bonte specht

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlieders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 11 van de Flora- en faunawet moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 11 van de Flora- en faunawet is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Nesten van de groene specht en de grote bonte specht vallen buiten het broedseizoen niet onder de definitie van het begrip nesten in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Dit type wordt niet weer in gebruik genomen en is dus buiten het broedseizoen niet van belang voor de instandhouding van soorten. De kap-, snoei- en dunningswerkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen. Voorafgaande aan de kapwerkzaamheden wordt door een ter zake deskundige bepaald worden of er nesten aanwezig zijn. Indien er een broedgeval wordt aangetroffen dienen de werkzaamheden in de directe omgeving van het nest te worden uitgesteld. Derhalve is ontheffing hiervoor niet aan de orde.

Dienst Regelingen

Datum
23 april 2013

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2012/0231

Afwijzing gierzwaluw

Nesten van de gierzwaluw vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd. Derhalve is, bij overtreding van de verbodsbepalingen, ontheffing nodig van artikel 11 van de Flora- en faunawet met betrekking tot de vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soort.

Er zullen geen restauratiewerkzaamheden meer plaatsvinden aan gebouwen. In totaal wordt nog op drie of vier locaties gesloopt. E zijn op deze locaties echter geen gierzwaluwnesten aangetroffen. Ontheffing is dan ook niet aan de orde. Ondanks dit zullen nog 4 ingemetselde gierzwaluwkasten worden geplaatst.

Bij het scoutinggebouw/DWS aan de Veerpolderstraat zijn zes gierzwaluwnesten vastgesteld. De sloop van dit pand is echter pas gepland na 2025. Dit is te ver in de toekomst om in deze aanvraag over te beoordelen. Het besluit ziet daarom niet op dit deel van het project.

Aanbeveling

Ter compensatie zijn destijds door Volkshuisvesting op verschillende locaties gierzwaluwpannen op de koele kant van daken aangebracht. In Malburgen-Midden zijn bij de dakrenovaties in 2011 ten minste 3 gierzwaluwpannen per dak aangebracht. De nieuwe voorzieningen aan de Graslaan en de Kamillelaan waren in 2011 nog niet in gebruik, wel broedden enkele paren hier opnieuw op oude plaatsen in de reeds gerenoveerde woningen. Bij de inbouwkasten aan de Middelgraafpad is in 2011 geen broedindicatie vastgesteld.

Voor de gierzwaluw geldt dat er in totaal 68 gierzwaluwpannen en drie inbouwkasten zijn aangebracht en dat er nog 4 ingemetselde gierzwaluwkasten worden geplaatst. In de toekomst zou idealiter het functioneren van de aangebrachte voorzieningen bij de monitoring gericht meegenomen moeten worden op. Gezien de aantalontwikkeling uit de huidige monitoring lijkt de soort echter redelijk stabiel in de wijk.

Afwijzing huismus

Nesten van de huismus vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd. Derhalve is, bij overtreding van de verbodsbepalingen, ontheffing nodig van artikel 11 van de Flora- en faunawet met betrekking tot de vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soort.

Datum
23 april 2013

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2012/0231

In 2011 is een schatting gemaakt van het aantal huismussen in Malburgen. De schatting komt uit op ongeveer 1100 broedparen. Naar aanleiding van de uitgevoerde en uit te voeren werkzaamheden zijn in 2011 in Malburgen-Midden dakpannen voor huismussen op gerenoveerde daken geplaatst door Volkshuisvesting. Door de gemeente zijn nabij de Nijmeegseweg 10 mussenpotten en 8 nestkasten geplaatst. Langs de Zeesingel en nabij de Wheme zullen nog 69 mussenpannen worden geplaatst. Voor woningen aan de Huissensestraat is voorzien in 58 mussenpannen.

Er zullen er geen restauratiewerkzaamheden meer plaatsvinden aan gebouwen. In totaal wordt nog op drie of vier locaties gesloopt. Aangegeven wordt dat alleen bij de sloop van het gymlokaal aan de Fluitekruidstraat mogelijk sprake is van nestplaatsen van huismus. In 2006 zijn hier wel nestplaatsen vastgesteld. In de jaren 2009 en 2011 zijn deze nestplaatsen niet meer waargenomen. Het is hierdoor zeer aannemelijk dat er geen broedgevallen te verwachten zijn. Op enkele plaatsen zullen kapwerkzaamheden plaatsvinden ten behoeve van nieuw te realiseren woningen. De algemene groenstructuur in de afzonderlijke deelgebieden/wijkjes zal blijven behouden, waardoor verwacht wordt dat er voldoende foerageergebied overblijft voor de aanwezige huismussen. Ontheffing is daarom niet nodig.

Voor de zekerheid zal direct voorafgaande aan de sloop van de gymzaal nogmaals worden gecontroleerd op het voorkomen van huismus. Wordt de soort alsnog aangetroffen dan dient ontheffing te worden aangevraagd.

Aanbeveling

In de nieuwbouwwijken is de huismus nog vrijwel afwezig. Op gerenoveerde daken zijn mussenpannen aangebracht. In totaal zijn 130 mussenpannen, 10 mussenpotten, 8 kasten en 18 inbouwkasten aangebracht. Er heeft echter geen monitoring plaatsgevonden, waardoor onbekend is in hoeverre er verstoring heeft plaatsgevonden en of de aangebrachte voorzieningen functioneren. Er is voor de soort niet eerder ontheffing aangevraagd. In de toekomst zou idealiter het functioneren van de aangebrachte voorzieningen bij de monitoring gericht meegenomen moeten worden op. Gezien de aantalontwikkeling uit de huidige monitoring lijkt de soort echter redelijk stabiel in de wijk.

Afwijzing rugstreepad

Bij de aangelegde groenlocaties waar de rugstreepad is waargenomen, strang natuuruiterwaard, Stadseiland en de wadi aan de Bakenhofweg, zijn geen werkzaamheden voorzien. Ten aanzien van rugstreepad (het verstoren of vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen) worden dan ook geen overtredingen verwacht. Ontheffing is daarom niet aan de orde.

Dienst Regelingen

Datum
23 april 2013

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2012/0231

Het is zeer aannemelijk dat de soort bij aanvang van de werkzaamheden op ruderaal terrein aanwezig is daar het een pionierssoort betreft. Hierdoor is het gebied echter nog geen vast rust- en verblijfplaats. U neemt echter voldoende maatregelen in het kader van de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet om doden en verwonden van deze exemplaren te voorkomen. Deze zijn in de ontheffing opgenomen onder 'Zorgplicht'.

Afwijzing artikelen 9 en 13 , lid 1, van de Flora- en faunawet

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet, voor wat betreft het doden en/of verwonden van de bittervoorn. Ontheffing voor het doden en verwonden is in casu niet nodig. Er worden door u voldoende maatregelen genomen om doden en verwonden te voorkomen. Deze zijn in de ontheffing opgenomen onder 'Zorgplicht'. Incidentele slachtoffers vallen niet onder de reikwijdte van artikel 9 van de Flora- en faunawet. Bovendien wordt gelet op de zorgplicht, genoemd in artikel 2 van de Flora- en faunawet geen ontheffing verleend voor het doden en/of verwonden van de bittervoorn.

U heeft ook ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor zover dit het vangen en vervoeren van de bittervoorn betreft. U heeft hiervoor echter geen ontheffing nodig, omdat het niet de bedoeling is deze soort definitief aan de natuur te onttrekken en onder u te houden, maar te verplaatsen binnen hun natuurlijke leefomgeving. Slechts als soorten niet binnen een redelijke termijn worden teruggeplaatst, heeft u ontheffing nodig van artikel 13, lid 1, van de Flora- en faunawet. De zorgplicht uit artikel 2 van de Flora- en faunawet is wel van toepassing. Er worden door u maatregelen voorgesteld om de zorgplicht na te leven. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnenvoldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorschriften opgenomen. Deze zijn in de ontheffing opgenomen onder 'Zorgplicht'.

Afwijzing artikel 10 van de Flora- en faunawet

Er is ontheffing aangevraagd van de verbodsbepaling genoemd in artikel 10 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het opzettelijk verontrusten van de steenmarter en de bittervoorn. Van de steenmarter zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld. Ook zullen geen renovaties meer plaatsvinden. Uit de informatie blijkt dat er echter wel nog gebouwen gesloopt gaan worden. Aangegeven wordt dat de zolder van de gymzaal bij de Mozaïekschool/Fluitekruidstraat mogelijkheden biedt voor de steenmarter. Dit gebouw blijft voorlopig nog staan en zal zodra er zicht is op de planning van de sloop opnieuw onderzocht moeten worden. Opzettelijke verontrusting is bij de voorziene werkzaamheden echter niet aan de orde.

Indien u handelt overeenkomstig de zorgplicht genoemd in artikel 2 van de Flora- en faunawet is er geen sprake van het opzettelijk verontrusten van de beschermde soorten. Een ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 10 van de Flora- en faunawet is derhalve niet aan de orde.

Dienst Regelingen

Datum

23 april 2013

Onze referentie

aanvraagnummer

FF/75C/2012/0231

Functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen boomvalk en sperwer

De verbodsbepalingen worden enkel overtreden als de door dit artikel beschermde voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De functionaliteit van deze beschermde voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen gaat dan door het uitvoeren van de werkzaamheden achteruit of wordt (volledig) aangetast.

De voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen kunnen hierdoor niet meer dezelfde functie aan de beschermde diersoorten bieden als voorheen. Onder bepaalde omstandigheden kan het zelfs zo zijn dat aantasting van een - op zich zelf niet beschermd - gebied deze functionaliteit van de beschermde voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats aantast en derhalve leidt tot overtreding van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Boomvalk

Nesten van de boomvalk en de sperwer vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd. Derhalve is, bij overtreding van de verbodsbepalingen, ontheffing nodig van artikel 11 van de Flora- en faunawet met betrekking tot de vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soorten.

Zowel in 2009 en 2011 broedde een paartje boomvalken in de middenberm van de Nijmeegse weg. Ook in 2012 is de soort weer op dezelfde locatie aanwezig. De bestaande nestboom van boomvalk in de middenberm van de Nijmeegseweg wordt de komende ontheffingsperiode niet gekapt. Het projectgebied van de Nijmeegseweg zal immers pas na 2020 worden opgepakt. Dit is te ver in de toekomst om in deze aanvraag over te beoordelen. Het besluit ziet daarom niet op dit deel van het project.

Er is wel tijdelijke groeninrichting voorzien bij de Nijmeegseweg. Dit kan mogelijk een verstoring effect hebben op de boomvalk wanneer er in de broedperiode gewerkt wordt.

Sperwer

De boom van de sperwer in de noordwest hoek van de dijkzone staat buiten de bouwlocatie, waardoor de vaste rust- en verblijfplaats niet vernield of beschadigd zal raken. Wel zal er mogelijk sprake kunnen zijn van verstoring van het nest of vaste rust- en verblijfplaats wanneer er in de broedperiode gewerkt wordt.

Zonder het nemen van mitigerende maatregelen worden door de werkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de boomvalk en de sperwer beschadigd, vernield en verstoord.

U stelt echter de volgende maatregelen voor om de functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de boomvalk en de sperwer te waarborgen:

- Bij de kap- en snoeiwerkzaamheden wordt rekening gehouden met het broedseizoen van de soorten.
- De vegetatie op braakliggende percelen kort gehouden wordt.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende.

Om de functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de boomvalk en de sperwer te waarborgen dient u ook onderstaande maatregelen uit te voeren:

- Bij de kapwerkzaamheden dient, indien een broedgeval wordt waargenomen, een ruime werkafstand, te bepalen door een deskundige op het gebied van vogels, aangehouden te worden tot de nestboom.
- Er mogen geen (kap)werkzaamheden uitgevoerd worden in de directe omgeving van de nestboom totdat de jonge vogels zijn uitgevlogen.

Het leefgebied dat verdwijnt bij de bouwwerkzaamheden is niet essentieel voor het voortbestaan van de populatie. Er zijn voor de soort naar verwachting voldoende uitwijkmogelijkheden in de nabije omgeving. Daarnaast bestaan veel bouwlocaties nu uit braakliggende percelen of open terrein.

Door het uitvoeren van bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. Het nest en de omgeving worden ontzien. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de boomvalk en de sperwer komt niet in het geding. Ook is verstoring niet aan de orde. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Conclusie boomvalk en sperwer

Dit houdt in dat het toegestaan is bovenstaande werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de in dit besluit genoemde maatregelen worden uitgevoerd.

Dit besluit geldt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven. U dient direct contact op te nemen met Dienst Regelingen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als beoordeeld bij dit besluit noodzakelijk zijn. Als u de maatregelen zoals genoemd in dit besluit niet uitvoert, heeft u (mogelijk) toch ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

Als u toch een ontheffing nodig heeft voor een soort die genoemd is op bijlage IV van de Habitatrictlijn dient u voor het verkrijgen van deze ontheffing voor het project een belang, genoemd in de Habitatrictlijn, aan te tonen. Indien dit belang niet kan worden aangetoond, wordt de aanvraag afgewezen en mag u het project niet uitvoeren. De belangen genoemd in de Habitatrictlijn zijn:

Dienst Regelingen

Datum

23 april 2013

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0231

- Bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Dienst Regelingen

Datum
23 april 2013

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2012/0231

Als u toch een ontheffing nodig heeft voor een vogelsoort dient u voor het verkrijgen van deze ontheffing voor het project een belang, genoemd in de Vogelrichtlijn, aan te tonen. Indien dit belang niet kan worden aangetoond, wordt de aanvraag afgewezen en mag u het project niet uitvoeren. De belangen genoemd in de Vogelrichtlijn zijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid.
- Veiligheid van het luchtverkeer.
- In belang van de bescherming van flora en fauna.

Daarnaast wijs ik u erop dat als u afwijkt van de maatregelen zoals genoemd in dit besluit, zonder ontheffing of goedkeuring aan te vragen, u zeer waarschijnlijk in overtreding bent van de Flora- en faunawet. Ik kan dan door bestuursrechtelijke dwang toe te passen de strijdige situatie alsnog beëindigen. Dat kan betekenen dat een last onder dwangsom wordt opgelegd, of dat bestuursdwang wordt toegepast. Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Flora- en faunawet bepaalde.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd op bijlage IV van de Habitatrictlijn en de Vogelrichtlijn ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

Instandhouding van de soorten

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Bij het bestaande schoolgebouw aan de Fluitekruidlaan is één paarverblijf van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Voor de sloop van de Albert Heijn moet nog onderzoek uitgevoerd worden. Er worden echter, op basis van eerdere monitoringen, geen andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen verwacht. De paarplaats van de gewone dwergvleermuis in de moziëkschool aan de Fluitekruidstraat / Zwanebloemlaan zal worden vernield en beschadigd door de werkzaamheden.

Dienst Regelingen

De sloop van het scouting/DWS gebouw in de Veerpolderstraat is pas gepland na 2025. Dit is te ver in de toekomst om in deze aanvraag over te beoordelen. Het besluit ziet daarom niet op dit deel van het project.

Datum
23 april 2013

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2012/0231

De gewone dwergvleermuis jaagt veelvuldig in de Wheme, Dijkzone, Malburgen-west (vijver) en de nevengeul. Daarnaast vormen (volgens de gegevens uit eerdere aanvragen en aangeleverde aanvullende informatie) de Nijmeegseweg en de route langs Wederikpad-Wederikstraat-Lavendelstraat-Pimpernelstraat en de route langs de watergangen aan de Visserlaan naar de Fluitekruidstraat belangrijke vliegroutes. De grootste ingrepen ten aanzien van zijn voorzien door het toevoegen van bebouwing in de dijkzone, de bouw en herinrichting van de Nijmeegseweg en directe omgeving, de herstructurering van deelgebied De Drieslag, de bebouwing van Mw5 en Mw6 bij de Zeesingel en nieuwbouw aan de westzijde van de Wheme. Voor deze nieuwbouw is kap van volwassen bomen nodig. Daarnaast zijn er op een aantal plaatsen nog werkzaamheden aan watergangen aan de orde. Langs de Wheme (WHw1 en WHw2) is het grove grondwerk van de bouwlocatie uitgevoerd, maar zijn de nieuw te bebouwen locaties nog niet geheel bouwrijp. De verstoring zal hier en op andere nieuwbouwlocaties beperkt zijn tot het verwijderen van ruigte. Bij de herstructurering van het openbaar gebied is de verstoring beperkt tot het incidenteel kappen van bomen. Aantasting van foerageergebieden en vliegroutes is enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op pagina's 3 en 4 van het bij de aanvraag gevoegde 'Activiteitenplan Herstructurering wijk Malburgen, gemeente Arnhem van Gemeente Arnhem' van 1 augustus 2012 en de brief met aanvullende informatie van 3 december 2012.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorschriften opgenomen.

Ter compensatie zijn in het kader van de vorige ontheffingen een groot aantal voorzieningen getroffen verdeeld over de wijk Malburgen. De gewone dwergvleermuis maakt al gebruik van de nieuw gerealiseerde voorzieningen. Er immers zijn paarterritoria, uitvliegende dieren (1 of 2 locaties) en sporen (uitwerpselen) van vleermuizen aangetroffen. Doordat er een veelheid van voorzieningen getroffen zijn en worden is er ook gezorgd voor voldoende alternatief. Vooraf zorgt u voor voldoende alternatieve voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen. De functionaliteit van de paarplaats is daarmee gegarandeerd.

Echter, ondanks deze maatregelen wordt de voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaats verstoord. De gewone dwergvleermuis zal de huidige vaste rust- en verblijfplaats verlaten.

Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- en verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. De soort blijft wel in de omgeving aanwezig.

De vliegroutes en de foerageergebieden worden niet verstoord door het nemen van de daartoe voorgestelde maatregelen.

De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

De zorgplicht genoemd in artikel 2 van de Flora- en faunawet blijft van toepassing. In de ontheffing zijn dan ook aanvullende voorschriften opgenomen.

Bittervoorn

De bittervoorn is niet in het plangebied aangetroffen. Echter, uit vorige projecten bleek dat de soort er wel kan zitten. Daar dit gebied niet verschilt van de eerdere plangebieden, is het aannemelijk dat de soort ook hier aanwezig zal zijn. Er vinden binnen het project geen dempingwerkzaamheden meer plaats. In de noordwestzijde van de wijk wordt één oeverzijde van een bestaande watergang geherprofileerd. Hierdoor worden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op pagina 4 van het bij de aanvraag gevoegde 'Activiteitenplan Herstructurering wijk Malburgen, gemeente Arnhem van Gemeente Arnhem' van 1 augustus 2012.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnenvoldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorschriften opgenomen. De soort is, afgaande op het feit dat hij regelmatig tijdens werkzaamheden wordt aangetroffen, algemeen aanwezig in het plangebied. Een afname van een kleine hoeveelheid voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen zal mogelijk leiden tot een kleine dip in de populaties, maar heeft geen nadelige gevolgen op het voortbestaan van de soort. Als de oever in den droge geherprofileerd wordt, wordt grotendeels voorkomen dat de voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaats verloren gaat en wordt vertroebeling tot een minimum beperkt.

De gunstige staat van instandhouding van de bittervoorn komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Dienst Regelingen

Datum
23 april 2013

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2012/0231

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang: dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten

De werken dienen ter verbetering en herstructurering van de wijk Malburgen, waar een sterke achteruitgang van sociale structuur en leefbaarheid zichtbaar is. Herstructurering van ruimtelijke, functionele, economische en sociale aspecten van de wijk dient bereikt te worden door de sloop en nieuwbouw van woningen, verbetering van de voorzieningen en verbetering van de ruimtelijke hoofdstructuur. Ook het in stand houden dan verbeteren van het woon-, werk-, en leefklimaat alsmede het natuurlijke milieu en veiligstellen van natuurgebieden is hierbij van belang. Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden ben ik van oordeel dat het belang 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' voldoende onderbouwd zijn om de negatieve effecten op beschermde dier- en plantensoorten, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, rechtvaardigen

Andere bevredigende oplossing

Aangezien het hier onder meer een verbetering en herstructurering van een reeds bestaande woonwijk betreft, is een andere bevredigende oplossing of locatie niet mogelijk. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

Dienst Regelingen

Datum

23 april 2013

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0231

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Dienst Regelingen

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Datum
23 april 2013

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2012/0231

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval het aanvraagnummer FF/75C/2012/0231 en de datum van de beslissing.

Op onze internetsite www.drloket.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op de website: www.drloket.nl. Of bel met het DR-Loket: 0800 - 22 333 22 (op werkdagen tussen 8.30 en 16.30 uur).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Bea Deetman
De teammanager Vergunningen Dienst Regelingen

DE STAATSSECRETARIS¹ VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Naar aanleiding van het verzoek van mevrouw P. Wessels
namens de gemeente Arnhem, op 2 augustus 2012
en de aanvullingen hierop van 3 december 2012 en 22 april 2013

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent hierbij aan: Gemeente Arnhem
Adres: Eusebius Buitensingel 53
Postcode en woonplaats: 6828 HZ ARNHEM
Voor het tijdvak van: 23 april 2013 tot en met 31 december 2017

ONTHEFFING

FF/75C/2012/0231

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de bittervoorn (*Rhodeus cericeus*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "Herstructurering wijk Malburgen", gelegen in de gemeente Arnhem, met coördinaten x 191.009 en y 441.988, één en ander zoals is weergegeven in de bij de aanvraag gevoegde 'Activiteitenplan Herstructurering wijk Malburgen, gemeente Arnhem van Gemeente Arnhem' van 1 augustus 2012.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De gemeente Arnhem (hierna te noemen: de ontheffinghouder) dient onverwijld contact op te nemen met Dienst Regelingen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

¹ Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuillevverdeling tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Dienst Regelingen te zenden.

Specifieke voorschriften*Gewone dwergvleermuis*

7. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de paarperiode van de gewone dwergvleermuis. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt bepaald door een deskundige² op het gebied van vleermuizen.
8. U dient voorafgaande aan de sloop van bebouwing de aanwezigheid van vleermuizen te controleren op vleermuizen.
9. U dient bij het aantreffen van voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen de aangetroffen verblijfplaatsen ongeschikt te maken door het maken van tochtgaten in de periode waarin de voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaats niet wordt gebruikt. De methode dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van vleermuizen.
10. Het ongeschikt maken dient te gebeuren bij een minimale dagtemperatuur van 5° C.
11. Voorafgaande aan de sloop van het gebouw dient u door middel van strippen het gebouw te ontmantelen.
12. U dient de maatregelen inzake beplanting en verlichting zoals genoemd in de brief van 3 december 2012 uit te voeren.
13. De uitvoering van het ontmantelen dient te gebeuren onder begeleiding van een deskundige.
14. Wanneer tijdens de sloop toch andere vleermuizen dan gewone dwergvleermuizen worden aangetroffen dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden tot deze zelfstandig het gebouw hebben verlaten.

Bittervoorn

15. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de bittervoorn. De voortplantingsperiode van de bittervoorn loopt globaal van maart tot en met augustus. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter duren. De geschiktheid van de periode voor de uitvoering van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van vissen.
16. U dient de herprofilingswerkzaamheden aan de oever in den droge uit te voeren. Hierbij wordt het nieuw te realiseren ondiepe deel eerst gegraven. Door een klein dammetje aangrenzend aan de watergang nog in stand te houden wordt voorkomen dat er al direct tijdens de werkzaamheden water vanuit de watergang het nieuwe deel in stroomt en dat het water in de watergang vertroebeld wordt. Wanneer de graafwerkzaamheden van het ondiepe deel van de natuurvriendelijke oever afgerond zijn, wordt als laatste het tussenliggende dammetje verwijderd door het weg te trekken richting het nieuw gegraven deel.

Zorgplicht

Ik wijs u er op dat u op grond van artikel 2 van de Flora- en faunawet de volgende maatregelen in acht dient te nemen:

---

² Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

17. Het is niet toegestaan beschermde soorten te verjagen.

Brede wespenorchis

18. U dient de brede wespenorchis te verplaatsen naar een locatie buiten de versturende invloedssfeer van het (deel)project.

Vogels

- 19. Kap-, snoei- en dunningswerkzaamheden dienen te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen.
- 20. Voorafgaande aan de kapwerkzaamheden dient door een ter zake deskundige bepaald te worden of er nesten aanwezig zijn. Ook vind controle plaats op schuilende dieren in de kruid- en strooisellaag.
- 21. Indien er een broedgeval wordt aangetroffen dienen de werkzaamheden in de directe omgeving van het nest te worden uitgesteld.

Rugstreepad

- 22. Voorafgaand aan de versturende werkzaamheden dienen de werklocaties (met name Wheme, de dijkzone en Ww3, Mw5, Mw6, Ww11 en Mw7 (Distellaan) te worden onderzocht op aanwezigheid van rugstreepad.
- 23. Eventueel aangetroffen exemplaren dienen te worden weggevangen en binnen twee uur uitgezet in nabijgelegen geschikt habitat waar geen werkzaamheden (meer) plaatsvinden.
- 24. In overleg met een deskundige kan eventueel een amfibieënscherm gebruikt worden om te voorkomen dat exemplaren het plangebied (weer) betreden.

Bittervoorn

- 25. Bij herprofilering van watergangen en oevers dient dit te worden uitgevoerd bij een temperatuur tussen de 8 en 25°C, zodanig dat de in het water levende organismen kunnen vluchten. De werken vinden niet plaats bij vorst of ijsgang.
- 26. Werkzaamheden aan de watergang dienen te worden uitgevoerd buiten de kwetsbare voortplantingsperiode (en winterrust).

Overige voorschriften

- 27. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
- 28. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
- 29. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM Den Haag.

Den Haag, 23 april 2013

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Bea Deetman

Bea Deetman

De teammanager Vergunningen en Dienst Regelingen

